16. lokakuuta 2026

Climate Leadership Coalitionin lausunto talousvaliokunnalle asiasta U 60/2026 vp päästökaupan uudistaminen

Climate Leadership Coalition (CLC) kiittää mahdollisuudesta lausua asiasta U 60/2026 vp valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (päästökauppadirektiivin ja markkinavakausvarantopäätöksen muuttaminen) sekä komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (meriliikenteen MRV-asetuksen ja FuelEU Maritime -asetuksen muuttaminen).

EU:n päästöhinnoittelujärjestelmä (EU ETS) on ratkaisevan tärkeä ohjauskeino päästövähennysten kustannustehokkaan toteuttamisen näkökulmasta. Päästökauppasektorin päästöt ovat vähentyneet merkittävästi samalla, kun järjestelmä on luonut koko EU:n laajuisen kannustimen puhtaille investoinneille. Päästökauppa tulee myös jatkossa säilyttää ensisijaisena markkinaehtoisena ohjauskeinona ja sen investointeja ohjaava vaikutus vahvana.

Kustannustehokkuutensa lisäksi päästökauppa on keskeinen osa EU:n kilpailukyky- ja investointipolitiikkaa, ei vain ilmastopolitiikkaa.

Käsillä oleva uudistus on monelta osin tarpeellinen, koska nykyisen lainsäädännön mukainen päästökaton kiristyminen johtaisi pitkällä aikavälillä erittäin niukkaan päästöoikeuksien tarjontaan.

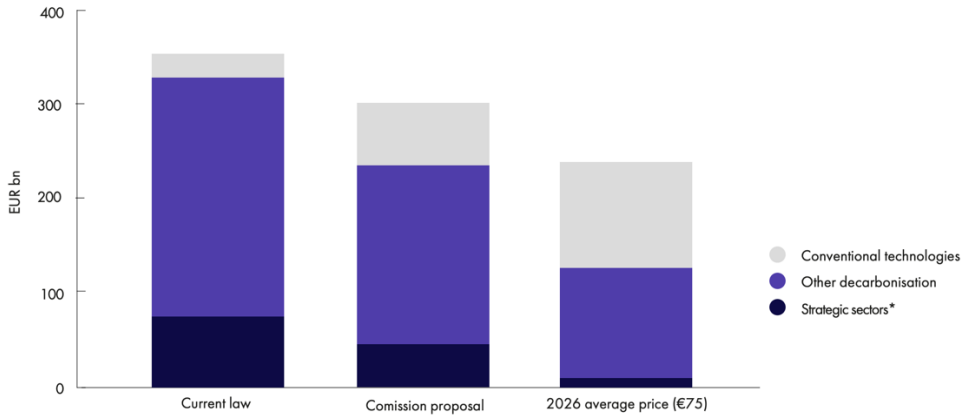
Nyt kuitenkin komission tekemä ehdotus heikentää päästökaupan tulevaisuuden ohjaavuutta suhteessa voimassa olevaan lainsäädäntöön useilla tavoilla. Kokonaisuutena tämä uhkaa vähentää investointeja Euroopassa ja hidastaa talouden ja teollisuuden uudistumista.

Komission ehdotus vähentää investointeja koko Euroopassa ja erityisen paljon Suomessa

Erityisen huolissaan CLC on päästökauppauudistuksen vaikutuksista kotimaisiin investointeihin.

Strategic Perspectives -tutkimuslaitoksen lokakuussa 2026 julkaiseman selvityksen mukaan komission ehdottamat heikennykset ja tämän lisäksi joidenkin jäsenmaiden toivomat heikennykset vaikuttaisivat merkittävästi investointeihin. Erityisesti vähenisi puhtaiden investointien määrä, mutta myös **kokonaisinvestointien määrä Euroopassa jäisi alhaisemmalle tasolle, jos päästökaupan ohjaavuutta heikennettäisiin.**

Suomen osalta pelkästään terässektorilla tämä tarkoittaisi jopa 80 % vähennystä investointeihin (noin miljardista eurosta noin 200 miljoonaan euroon) ajanjaksolla 2026-2040.

Kuva 1. **Investointien kehitys Euroopassa nykyisellä päästökauppalainsäädännöllä** (Current law), **Komission ehdotuksen mukaisesti (**Commission proposal) **ja vuoden 2026 keskihinnalla** (2026 average price €75). Lähde: Strategic Perspectives (2026) Keeping the signal: building Europe's industrial investment case. Brussels., https://strategicperspectives.eu/wp-content/uploads/2026/10/Keeping-the-signal.pdf

Kuvassa 1 nähdään vertailu kolmen eri päästökauppavaihtoehdon välillä. Nykyinen päästökauppalainsäädäntö johtaa selvästi korkeampiin investointeihin kuin komission nyt käsittelyssä oleva ehdotus tai järjestelmän vielä voimakkaampi heikennys. Raportin mukaan investointien vähennys on Suomessa EU-keskiarvoa suurempaa, mikä korostaa asian tärkeyttä Suomelle.

Tästä näkökulmasta keskeisimmät teemat neuvoston kannanmuodostuksessa

1. Säilytetään uskottava investointisignaali: lineaarinen vähennyskerroin tulee pitää 4,4 prosentissa vähintään vuoteen 2035 asti

CLC katsoo, että nykyinen 4,4 prosentin lineaarinen vähennyskerroin tulisi säilyttää vähintään vuoteen 2035 asti. Teolliset investoinnit tarvitsevat ennakoitavan ja uskottavan hiilen hintasignaalin. Nykyinen päästökaton kiristymisura tukee tätä tavoitetta eikä käytettävissä oleva analyysi osoita tarvetta lisätä päästöoikeuksien tarjontaa jo 2030-luvun alusta lähtien.

2. Joustot ovat yksittäisinä hyvin perusteltuja, mutta kokonaisuutena niiden vaikutus voi olla järjestelmää liikaa heikentävä

CLC pitää tärkeänä, että ETS-uudistusta arvioidaan kokonaisuutena. ETS-uudistuksessa ehdotetaan samanaikaisesti LRF:n alentamista, kansainvälisiin ilmastoyksiköihin liittyviä joustoja, uusia hiilenpoistomekanismeja, markkinavakausvarannon toimintaa koskevia muutoksia sekä päästöoikeuksien käyttämistä uusien rahoitusvälineiden rahoittamiseen.

Useat ehdotetut joustot voivat yksittäin olla perusteltuja, mutta niiden yhteisvaikutus ei saa johtaa rakenteelliseen päästöoikeuksien ylitarjontaan. Järjestelmän keskeinen tehtävä on säilyttää uskottava niukkuussignaali, joka tukee investointeja puhtaisiin teknologioihin ja teollisuuden uudistumiseen.

3. **CBAM:n käyttöönottoa ei tule vesittää hidastamalla ilmaisjaon alasajoa**

CLC ei kannata CBAM-sektorien ilmaisjaon alasajon hidastamista. Nykyinen malli, jossa ilmaisjako vähenee samassa tahdissa kuin CBAM otetaan käyttöön, on johdonmukainen ja tasapainoinen ratkaisu. Aikataulun lykkääminen heikentäisi vähähiilisiin investointeihin kannustavaa hiilen hintasignaalia ja vähentäisi järjestelmän ennakoitavuutta.

4. **Päästökauppatulot tulee ohjata puhtaan siirtymän investointeihin**

CLC tukee komission tavoitetta ohjata merkittävä osa päästökauppatuloista ilmastosiirtymää tukeviin investointeihin. Päästökauppatulot tulisi nähdä strategisena investointipääomana, joka kiihdyttää teollisuuden vähähiilistymistä, sähköistymistä, puhtaiden polttoaineiden käyttöönottoa sekä tarvittavan infrastruktuurin rakentamista. Näin päästökauppa ei ainoastaan hinnoittele päästöjä vaan myös vauhdittaa eurooppalaisen puhtaan teollisuuden kasvua ja kilpailukykyä.

Lisäksi Climate Leadership Coalition:

- Tukee **pysyvien hiilenpoistojen** tuomista mukaan päästökauppajärjestelmään hallitusti ja korkeisiin laatukriteereihin perustuen. Komission nykyisen ehdotuksen lisäksi myös biohiili on otettava mukaan mahdollisiin keinoihin.
- Pitää tärkeänä, että EU ja Suomi valmistautuvat **kansainvälisten ilmastoyksiköiden** hyödyntämiseen erillisenä aloitteena. Sen sijaan emme pidä perusteltuna niiden tuomista EU ETS -järjestelmän piiriin. Kansainvälisten

ilmastoyksiköiden luotettavuus, erillisillä laatukriteereillä vahvistettunakin, on vielä liian heikko ja altistaa koko päästökauppajärjestelmän liian suurille riskeille. Mikäli kansainväliset ilmastoyksiköt tuodaan järjestelmän piiriin, tulee niihin soveltaa EU:n omia laatustandardeja.

- Katsoo, että **ilmailussa** päästökauppajärjestelmän tulee vauhdittaa uusien puhtaiden teknologioiden markkinoita. Tämä tarkoittaa erityisesti SAF- ja eSAF-polttoaineiden tuotannon ja käytön edistämistä siten, että Eurooppaan syntyy uusia investointeja, tuotantokapasiteettia ja kilpailukykyisiä puhtaiden lentopolttoaineiden markkinoita. SAF-tukijärjestelmän jatkoa ei pidä myöskään sitoa siihen, laajennetaanko ETS koskemaan uusia EU:n ulkopuolisia lentoja.
- Tukee **Industrial Decarbonisation Bankin** perustamista. Eurooppa tarvitsee hiilen hinnan lisäksi investointeja vauhdittavia rahoitusvälineitä, jotta puhtaan teollisuuden hankkeet toteutuvat Euroopassa eivätkä siirry muille markkinoille. Tuen tulee kohdistua kilpailullisesti hankkeisiin, joilla on suurin potentiaali päästöjen vähentämiseen, investointien liikkeelle saamiseen ja eurooppalaisen kilpailukyvyn vahvistamiseen.

Lisätietoja:

Tuuli Kaskinen

Toimitusjohtaja

Climate Leadership Coalition

tuuli.kaskinen@clc.fi

puh. 050 5149752